

SCENARIUSZ SPOTKANIA Z RODZICAMI UCZNIÓW LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO

TEMAT: System edukacji – liceum, matura i co dalej?

CEL OGÓLNY: Analizowanie możliwości kontynuowania nauki przez absolwenta liceum.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczestnik:

- identyfikuje możliwości kontynuowania nauki po ukończeniu liceum;
- określa zależności pomiędzy uzdolnieniami ucznia a podejmowaniem przez niego właściwej decyzji związanej z profilem klasy;
- wskazuje na korelację w zakresie przedmiotów rozszerzonych zdawanych na maturze i możliwości dokonywania wyboru uczelni wyższej;
- przygotowuje się do wspierania dziecka w sytuacjach nietypowych (zmiana zainteresowań lub planów, zły wybór, choroba).

METODY PRACY:

- metoda sytuacyjna;
- prezentacja;
- dyskusja związana z wykładem;
- wykład informacyjny.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- tablica/flipchart;
- rzutnik/komputer połączony z Internetem;
- prezentacja źródeł zawartych w Internecie;
- *Historia Andrzeja* – Załącznik 1 (po 1 egz. dla każdego uczestnika lub opcjonalnie 1 egz. na 2 osoby);
- *Formy kształcenia* – Załącznik 2 (dla prowadzącego);
- *Schemat systemu edukacji* – Załącznik 3 (po 1 egz. dla każdego uczestnika);
- *Przydatne adresy internetowe dotyczące systemów edukacji w Polsce i za granicą* – Załącznik 4 (po 1 egz. dla każdego uczestnika).

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut.

PROPONOWANE SYTUACJE DYDAKTYCZNE:

Dla prowadzącego:

Spotkanie ma charakter informacyjny i ważne jest przygotowanie aktualnych danych o systemie oświaty, zasadach rekrutacji do szkół i możliwościach kontynuowania nauki.

1. Historia Andrzeja

Doradca zapoznaje uczestników z *Historią Andrzeja* – należy ją przeczytać i dodatkowo rozdać uczestnikom powielony tekst (Załącznik 1).

Prowadzący prosi uczestników, aby przez chwilę zastanowili się i spróbowali odpowiedzieć sobie na pytania:

- *Kiedy i jakie błędy popełnił Andrzej?*
- *Co może zrobić teraz, aby związać swoje życie zawodowe z matematyką?*

Uczestnicy mogą zgłosić swoje propozycje, które należy zapisać na tablicy lub flipcharcie, albo mogą nie mieć propozycji. Niezależnie od sytuacji doradca proponuje, aby przejść do następnej części spotkania, w której znajdują się odpowiedzi na powyższe pytania.

2. System edukacji w Polsce

Prowadzący przedstawia schemat systemu edukacji w Polsce w formie prezentacji.

Dla prowadzącego:

Schemat można przygotować samemu lub skorzystać z gotowych dostępnych w Internecie, np. na stronie <http://doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia/> (uwaga – stan wiedzy aktualny na dzień 10.05.2017) [dostęp: 10.05.2017].

Należy rozdać uczestnikom powielone schematy (Załącznik 3), na których będą mogli sporządzać notatki i uzupełniać je o dodatkowe formy kształcenia. Doradca omawia po kolei wszystkie elementy schematu związane bezpośrednio z nauką w liceum i po jego ukończeniu, uzupełniając wiedzę uczestników (Załącznik 2). Prowadzący może wspomnieć o możliwości uczenia się i studiowania za granicą. Zwraca uwagę, że system edukacji w Polsce jest tak skonstruowany, aby na każdym etapie możliwe było przekwalifikowanie, zmiana kierunku kształcenia lub uzupełnienie wiedzy w sytuacji zmiany planów, dokonania niewłaściwego wyboru lub choroby. Poza tym podkreśla znaczenie wyborów dokonanych przez młodzież w I klasie liceum, czyli wybór przedmiotów rozszerzonych, a potem przedmiotów zdawanych na egzaminie maturalnym. Następnie doradca prezentuje dowolną stronę WWW uczelni wyższej/rekrutacja i pokazuje związek pomiędzy wybranymi przez dzieci przedmiotami rozszerzonymi, przedmiotami zdawanymi na maturze a możliwością ubiegania się o przyjęcie na wybrany kierunek studiów.

3. Doradztwo dla Andrzeja

Prowadzący zwraca się do rodziców, aby teraz spróbowali odpowiedzieć na pytania dotyczące *Historii Andrzeja*:

- *Kiedy i jakie błędy popełnił Andrzej?*
- *Co może zrobić teraz, aby związać swoje życie zawodowe z matematyką?*

Jeżeli wcześniej zostały zapisane na tablicy propozycje, należy do nich nawiązać. Rozmowa z uczestnikami, wspólna próba odpowiedzi na pytania i znalezienia pomysłu, co doradzić Andrzejowi.

4. Zakończenie

Na zakończenie doradca prezentuje adresy stron internetowych, zawierających informacje o systemach oświaty w Polsce i w Europie, wyszukiwarki uczelni wyższych, szkół policealnych, a także informacje o możliwościach studiowania za granicą, np.:

- <http://www.wyberzstudia.nauka.gov.pl/> [dostęp: 17.11.2017];
- <http://studiazagranica.info/> [dostęp: 17.11.2017];
- <http://www.studiazagranica.pl/> [dostęp: 17.11.2017];
- <http://naukazagranica.pl/> [dostęp: 17.11.2017];
- <http://www.perspektywy.pl/portal/> [dostęp: 17.11.2017];
- <http://maturzysta.dlastudenta.pl/> [dostęp: 17.11.2017];
- <http://eurydice.org.pl/systemy-edukacji-w-europie/> [dostęp: 17.11.2017];
- <http://doradztwo.ore.edu.pl/> [dostęp: 10.05.2017].

Prowadzący rozdaje wymienione źródła również w formie papierowej (Załącznik 4) i prosi o podzielenie się refleksjami, pytając, czy teraz rodzicom będzie łatwiej analizować możliwości kontynuowania nauki swoich dzieci i wspierać je w konstruowaniu ścieżki kształcenia.

Dla prowadzącego:

Informacje dodatkowe – uczniowie z niepełnosprawnościami.

Ratyfikowana przez Polskę w 2012 roku *Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych* w Art. 24. „Edukacja” p. 5 stanowi: „Państwa Strony zapewnią, że osoby niepełnosprawne będą miały dostęp do powszechnego szkolnictwa wyższego, szkolenia zawodowego, kształcenia dorosłych i możliwości uczenia się przez całe życie, bez dyskryminacji i na zasadzie równości z innymi osobami. W tym celu Państwa Strony zagwarantują, że zapewnione będą racjonalne usprawnienia dla osób niepełnosprawnych”.

Art. 13 ust. 9 Ustawy z dn. 27 lipca 2005 *Prawo o szkolnictwie wyższym* narzuca na uczelnie obowiązek stworzenia studentom z niepełnosprawnościami warunków do pełnego uczestnictwa w procesie kształcenia i badaniach naukowych. W związku z powyższym uczelnie powołują pełnomocników lub biura ds. osób niepełnosprawnych. Uczniowie z niepełnosprawnościami są przyjmowani na uczelnie wyższe tak samo jak wszyscy inni kandydaci.

Sytuacja wygląda trochę inaczej na uczelniach artystycznych i sportowych. Na przykład na AWF w Warszawie kandydaci z niepełnosprawnością muszą przed podjęciem studiów otrzymać zgodę lekarza medycyny pracy. Uczelnia mimo swego specyficznego charakteru jest otwarta na studentów z niepełnosprawnościami i studiują tam osoby bez kończyny dolnej, z ograniczonym widzeniem, z rozszczepem kręgosłupa i implantami słuchu. Warto po wybraniu danej uczelni i kierunku kształcenia skontaktować się z pełnomocnikiem lub biurem ds. osób niepełnosprawnych, aby dowiedzieć się, jakiej pomocy uczelnia udziela niepełnosprawnym studentom, jakie ma dostosowania, czy występują bariery architektoniczne itp. Na stronie www.przyjaznestudia.pl znajduje się ranking uczelni dostępnych dla osób z niepełnosprawnością.

BIBLIOGRAFIA I NETOGRAFIA:

System edukacji w Polsce w skrócie 2015, Polskie Biuro Eurydice, FRSE 2015.

Projekt Leonardo da Vinci – *Transfer of Innovation* NO: 2013-PL1-LEO05-534537: *FAMICO – RODZINNY KOMPAS KARIERY – skuteczne metody doradztwa zawodowego wspierające rodziców w kierowaniu karierą zawodową ich dzieci* (FAMICO – Family career compass – Efficient Career Guidance Approaches Supporting Parents in Guiding their Children’s Vocational Career).

Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., *Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym*, KOWEŻIU, Warszawa 2004.

Portal Wybierz studia, <http://www.wybiezstudia.nauka.gov.pl/> [dostęp: 17.11.2017].

Portal Perfect – studia za granicą, <http://studiazagranica.info/> [dostęp: 10.05.2017].

Portal Programu eduABROAD, <http://www.studiazagranica.pl/> [dostęp: 10.05.2017].

Przewodnik po studiach w Anglii i USA, <http://naukazagranica.pl/> [dostęp: 10.05.2017].

Perspektywy, <http://www.perspektywy.pl/portal/> [dostęp: 10.05.2017].

Portal maturzystów, <http://maturzysta.dlastudenta.pl/> [dostęp: 10.05.2017].

Portal Polskiego Biura Eurydice, <http://eurydice.org.pl/systemy-edukacji-w-europie/> [dostęp: 10.05.2017].

Portal Ośrodka Rozwoju Edukacji, <http://doradztwo.ore.edu.pl/> [dostęp: 10.05.2017].

ZAŁĄCZNIK 1

Historia Andrzeja

Andrzej nie miał nigdy problemów w szkole i zawsze mógł się pochwalić dobrymi ocenami. Spośród wszystkich przedmiotów szkolnych najbardziej interesowała go matematyka. Już w szkole podstawowej wykazywał duże zdolności w tym kierunku. Liczenie nie sprawiało mu trudności, a rozwiązywanie logicznych zagadek pasjonowało go. Andrzej startował w licznych konkursach matematycznych, konkursach logicznego myślenia i zawsze wracał z nich z nagrodami. Po otrzymaniu wyników egzaminu gimnazjalnego był pewien, że bez trudności dostanie się do większości liceów w swoim mieście. Jego wybór padł na szkołę, do której wybierali się jego przyjaciele z klasy. Spędzał z nimi sporo czasu, zarówno w szkole, jak i poza nią. Ich wspólną pasją były treningi siatkówki w lokalnym klubie sportowym. Żaden z chłopców nie wyobrażał sobie rozłąki. Andrzej i jego koledzy dostali się do pobliskiego liceum do klasy z rozszerzonym językiem polskim i biologią. Kontynuowali treningi, ale Andrzej coraz częściej je opuszczał, musiał sporo czasu poświęcić na przygotowanie do matury. Całkiem dobrze napisał rozszerzoną maturę z języka polskiego i biologii. Chciał kontynuować naukę na uczelni wyższej, ale nie bardzo wiedział jaki kierunek wybrać. Dobrze zdana matura z języka polskiego i biologii nie dawała mu możliwości ubiegania się o przyjęcie na matematykę czy informatykę. Pierwszy raz pomyślał, że zmierza w niewłaściwym kierunku. Jednak trzeba było coś wybrać, dostał się na biologię. Studia sprawiały Andrzejowi wiele trudności, coraz ciężiej było mu uczyć się zagadnień, które wcale go nie interesowały. Po otrzymaniu tytułu magistra dostał pracę w laboratorium. Nie lubi swojej pracy. Popołudniami udziela korepetycji z matematyki swojemu siostrzeńcowi. W siatkówkę od dawna już nie gra z kolegami. Codziennie myśli co zrobić, aby zmienić swoje życie zawodowe.

ZAŁĄCZNIK 2

Formy kształcenia

Szkoły policealne – nauka w szkole policealnej trwa od 1 do 2,5 roku w zależności od kierunku. Warunkiem przyjęcia do szkoły jest świadectwo ukończenia liceum, nie jest wymagana matura. Nauka kończy się egzaminem lub egzaminami potwierdzającymi kwalifikacje zawodowe. Liczba egzaminów wynosi od 1 do 3 zależnie od kierunku kształcenia i występujących w nim kwalifikacji.

Uczelnie wyższe – warunkiem przyjęcia na studia wyższe jest posiadanie świadectwa maturalnego, a samo przyjęcie jest uzależnione od wyników matury. Na niektórych kierunkach (artystycznych, architektura) są przeprowadzane dodatkowe egzaminy. Studia pierwszego stopnia trwają 6 lub 7 semestrów. Studia drugiego stopnia 4 lub 5 semestrów. Studia jednolite magisterskie trwają 10 lub 12 semestrów i dotyczą takich kierunków, jak medycyna, prawo, psychologia. Prawo o szkolnictwie wyższym wyróżnia studia stacjonarne (dzienne), które na uczelniach państwowych są bezpłatne oraz niestacjonarne (wieczorowe, zaoczne, eksternistyczne), na których pobierane są opłaty. Studia na uczelniach prywatnych są płatne, a wysokość czesnego ustala uczelnia. Na polskich uczelniach można studiować również w językach obcych.

Studia doktoranckie – po uzyskaniu tytułu magistra lub równorzędnego można ubiegać się o przyjęcie na studia doktoranckie (III stopnia).

Kształcenie dorosłych – to oferta dla osób chcących uzupełnić, poszerzyć lub zdobyć nową wiedzę ale także dla tych, którzy chcą zmienić pracę lub zawód. Są to placówki kształcenia ustawicznego i praktycznego, studia podyplomowe na uczelniach oraz inne prowadzące działalność edukacyjną.

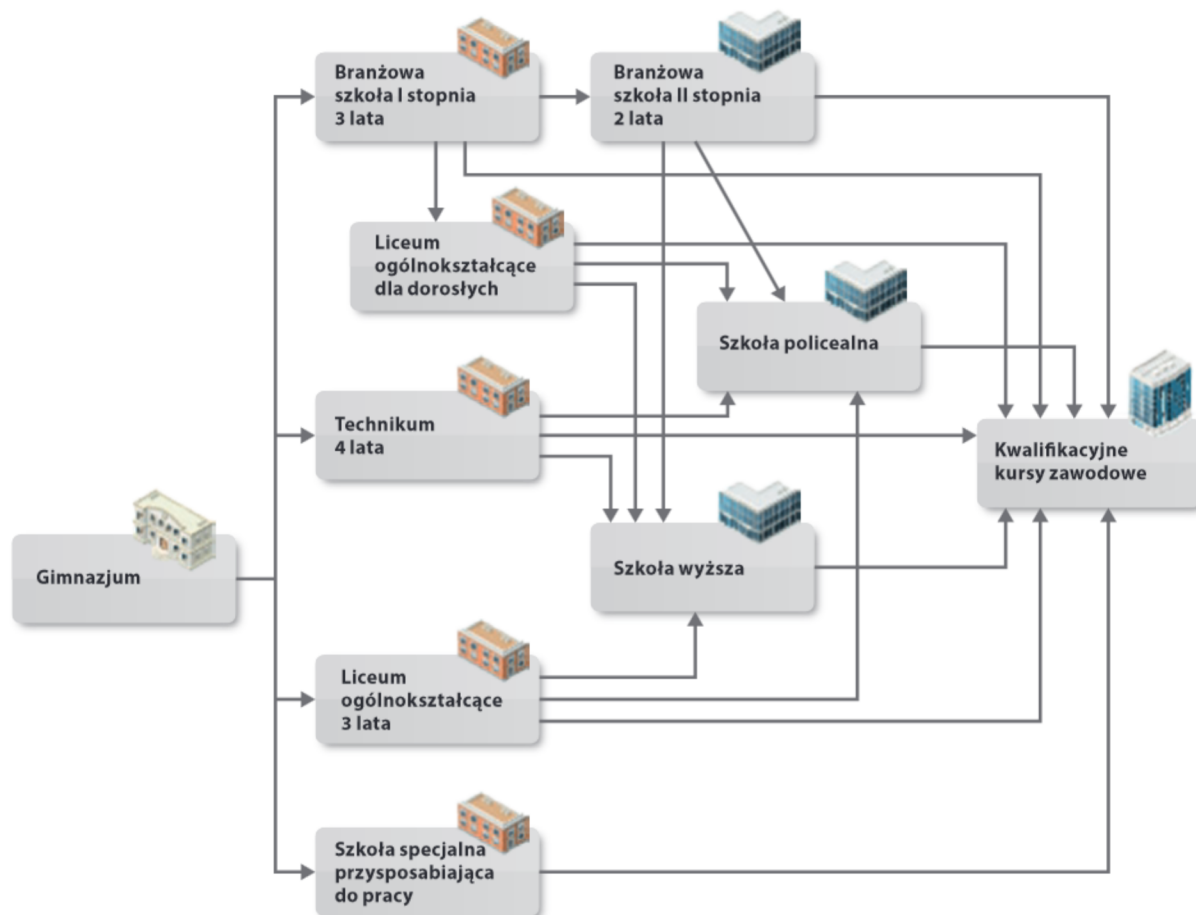
Kwalifikacyjne kursy zawodowe – to pozaszkolna forma kształcenia. Programy nauczania KKZ uwzględniają podstawę programową kształcenia zawodowego w zakresie jednej kwalifikacji. Ukończenie kursu umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie tej kwalifikacji.

Studia podyplomowe – inna niż studia wyższe i studia doktoranckie forma kształcenia, przeznaczona dla kandydatów posiadających kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia. By rozpocząć studia podyplomowe, należy mieć dyplom studiów licencjackich, inżynierskich bądź magisterskich. Różnice w wymaganiach formalnych każda uczelnia określa indywidualnie.

ZAŁĄCZNIK 3

Ścieżki kształcenia

Poniższy schemat obowiązuje absolwentów gimnazjum od 1 września 2017 r., 1 września 2018 r., 1 września 2019 r.

Źródło: <http://doradztwo.ore.edu.pl/sciezka-ksztalcenia/> [dostęp: 17.11.2017].

ZAŁĄCZNIK 4

Przydatne adresy internetowe dotyczące systemów edukacji w Polsce i za granicą

Portal Wybierz studia, <http://www.wybiezstudia.nauka.gov.pl/> [dostęp: 17.11.2017];

Portal Perfect – studia za granicą, <http://studiazagranica.info/> [dostęp: 10.05.2017];

Portal Programu eduABROAD, <http://www.studiazagranica.pl/> [dostęp: 10.05.2017];

Przewodnik po studiach w Anglii i USA, <http://naukazagranica.pl/> [dostęp: 10.05.2017];

Perspektywy, <http://www.perspektywy.pl/portal/> [dostęp: 10.05.2017];

Portal maturzystów, <http://maturzysty.dlastudenta.pl/> [dostęp: 10.05.2017];

Portal Polskiego Biura Eurydice, <http://eurydice.org.pl/systemy-edukacji-w-europie/> [dostęp: 10.05.2017];

Portal Ośrodka Rozwoju Edukacji, <http://doradztwo.ore.edu.pl/> [dostęp:10.05.2017].